

tokat láthattunk. (Előadás-beszámolóink főleg ezekről szólnak.)

Meglepő, de érvényes értelmezések jellemzik a klasszikus szövegek színpadra állítását is. Erre nemcsak az alább ismertetett *Tragédia* vagy *Lakodalom* jó példa, hanem a komáromi *II. József* (Szomory Dezső darabját Verebes István állította színpadra, s nemcsak sajátos koncepciója fontos, hanem mindenekelőtt színházi-pedagógiai munkája, akárcsak a temesvári *Lila ákác* rendezésekor) vagy akár az olyan – más-más okokból kevésbé sikerült – produkciók is, mint a szabadkai Kosztolányi Színpad Bor-

nemisa-interpretációja (*Tragoedia magyar nyelven az Sophocles Elektrájából*) vagy a székelyudvarhelyiek *Szeget szeggel*-je.

A kortárs tematika hangsúlyos jelenléte összefügg azzal, hogy a produkciók rendezőinek többsége fiatal. Az előző két-három évben a kisvárdai fesztiválokról szóló beszámolóimban már hangsúlyoztam: milyen áttörést jelent a határon túli magyar színházi-játásban a társulatok megfiatalodása – ez most a rendezői karól is elmondható. Ami nem azt jelenti, hogy a középkorú, illetve idősebb alkotók háttérbe szorultak volna, vagy kevésbé friss gon-

Made for USA?

■ JANUSZ GŁOWACKI: A NEGYEDIK NŐVÉR ■

Fodor Piroska, Darabont Mikold, Kárp György és Berekméri Katus

Bár Glowacki szerint darabja nem a *Három nővér* folytatása vagy átírata, a marosvásárhelyi előadást mégis Csehov tükrében kell nézni.

Glowacki három nővére – Vera (Berekméri Katus), Tánya (Darabont Mikold) és Kátya (Fodor Piroska) – Moszkvában él, és egy távoli álomvilágba, Amerikába vágyik. A negyedik „nővér” a szótlán, gyámoltalan Kolja (Bodolay Balázs), aki egy tévés szereplés jóvoltából Amerikába megy. A három lány, elsősorban Tánya, abban reménykedik, hogy Kolja segítségével ők is eljutnak a tengerentúlra, ahol minden szép és mesés, ahogy azt a tévében látták.

Életükben meghatározó szerepe van a televíziónak, a médiának. Folyamatosan értesü-

lünk a nagyvilágban történő eseményekről, a hatalmas, epermintás ággal szemben álló képernyő tölti be a nők minden napjait. Elöl a hosszú, piros szőnyeg olyan, akár az Oscar-gálán. És persze élőben közvetítik is a díjátadási ceremóniát.

Bár úgy tűnik, Tányának, a legkisebb lánynak teljesülnek álmai – a bűnöző Kosztya (Sebestyén Ába) hercegnővé teszi, mindent megkap, amire valaha is vágyott –, de végül megfosztják a boldogság lehetőségétől: a frigy előtt a férfit meggyilkolják. A rajongó, játékos lány egy pillanat alatt érik határozott nővé. Darabont Mikold finoman árnyalja azt a folyamatot, amelynek során a szőke kamasz csitriből az a Lara Croft-típusú nő lesz, aki hidegvérrel képes rálőni a gyilkosra.

Ebben a világban Kosztya anyja, Bábuska (Balázs Éva) néhány reklámfilmszerepért és a velük járó nagyvilági előnyökért könnyedén túllép fia halálán; nemcsak az információk tömkelege hatol be lakásunkba, hanem gépfegyveres bérgyilkosok is ablakunkon, s míg alszunk, álmunkat is ellopják. Az álmok, az ártatlanság feladásával a halott anyukának címzett és a lufiban postázott imák is elmaradoznak: nincs már értelme sem az életnek, sem a halálnak.

Az egyik legszebb, iróniával telített epizódban a három nővér leül az ágy szélére, s a levegőbe meredve úgy tesz, mintha teázna. A kimerevített pillanat Csehovot idézi, a Prozorov lányok Moszkva, avagy a boldogság utáni tehetetlen vágyakozását. Vagy inkább nagyon is korunkra utal.

VAJNA NOÉMI

Egy toll ígézetében

■ DAVID HARROWER: KÉS A TYÚKBAN ■

Ebben a látszólag átlagos szerelmiháromszög-történetben a nyers valóság és a transzcendencia együttes jelenléte jelképpé formálódik.

A szabadkai előadásban a földműves „háza”, a molnár „malma”, valamint a kettő közti út egy térben jelenik meg. A teret közepén egy libikóka-palló választja ketté, a két térfél

zsákokkal van tele, amelyekhez bonyolult rendszerben kötelek vezetnek. Ezeket a valóságos elemeket azonban elsősorban nem rendeltetésüknek megfelelően használják. A Nő (Vicei Natália) például egy földdel teli zsákban nézi tükörképét, a földet morzsolva mossa kezeit. Kétkedik, és e köteleknek közül van a molnárhoz. A másik „térfelel” lévő molnár felhúzza egy kötelet, és a Nő előtt álló zsák, amelyben eddig tükörképét nézte, megemelkedik. Ez számára maga a bűbáj.